

1. Primer za izradu: Osnivački bilans trgovinskog društva

a) PROJEKCIJA STALNE IMOVINE

Potrebna stalna imovina za osnivanje:

Građevinski objekti:

Kupljeni objekti	7.000.000
Objekti uneti od strane osnivača C	3.000.000

Oprema:

Kupljen inventar i nameštaj	500.000
Kupljena IT oprema	1.200.000
Kupljena transportna sredstva	4.000.000

Ukupno potrebna stalna imovina: 15.700.000

b) KOEFICIJENTI OBRTA ZA TEKUĆU IMOVINU I OBAVEZE

Koeficijent obrta za zalihe, potraživanja i obaveze = 12
 Koeficijent obrta za gotovinu = 180

c) PROJEKCIJA BILANSA USPEHA

1. Prihodi od prodaje robe	32.000.000
2. Rashodi
2.1. Nabavna vrednost prodane robe	25.000.000
2.2. Troškovi goriva i energije	900.000
2.3. Bruto zarade zaposlenih	3.400.000
2.4. Troškovi usluga (održavanje, IT usluge)	180.000
2.5. Troškovi amortizacije (g.o.= 1,4% p.o.= 10%)
2.6. Nematerijalni troškovi (osnivanje, registracija)	60.000
3. Bruto dobitak (1 – 2)
4. Porez na dobitak (3 x 15%)
5. Neto dobitak (3 – 4)

d) OSNIVAČI TRGOVINSKOG DRUŠTVA

Vlasnik A	20% uloga
Vlasnik B	30% uloga
Vlasnik C	50% uloga

Zadaci:

- Završiti projekciju bilansa uspeha.
- Izvršiti projekciju obrtnog kapitala.
- Utvrditi osnivački kapital.
- Izračunati vlasništvo u kapitalu.
- Uraditi test osnivačkog bilansa.

2. Primer za izradu: Promena pravne forme iz akcionarskog društva u ortačko društvo

Akcionarsko društvo "Artdeko" donosi odluku na skupštini akcionara da se promeni pravna forma iz AD u ortačko društvo. Odluku su podržali svi akcionari, osim akcionara Dedić koji ima učešće u kapitalu 12%.

Bilans stanja sastavljen na dan donošenja odluke AD "Artdeko" izgleda:

Bilans stanja AD "Artdeko" na dan 01.10. t.g.	
Razna aktiva	250.000
Σ AKTIVA	250.000
1. Akcijski kapital	120.000
2. Emisiona premija	10.000
3. Zakonske rezerve	15.000
4. Neraspoređena dobit	5.000
5. Obaveze	100.000
Σ PASIVA	250.000

Akcijski kapital je podeljen na 1.000 akcija nominalne vrednosti 120 RSD.

Struktura vlasništva u AD "Artdeko":

Akcionar Jović 34%
 Akcionar Mirić 28%
 Akcionar Dedić 12%
 Akcionar Stepić 26%.

Angažovana revizorska kuća utvrdila je vrednost akcija primenom raznih metoda:

Metod vrednovanja	Utvrđena vrednost po jednoj akciji
Knjigovodstvena vrednost	125
Tržišna vrednost	140
Procenjena vrednost po metodu diskontovanih NT	145

Zadaci:

- Izvršiti obračun i proknjižiti kroz Dnevnik obavezu prema nesaglasnom akcionaru.
- Izvršiti obračun kapitala nakon istupanja nesaglasnog akcionara i proknjižiti promenu PF.
- Sastaviti bilans stanja novog ortačkog društva.
- Izračunati udele vlasnika u kapitalu ortačkog društva.

3. Primer za izradu: Bilans spajanja dva akcionarska društva

Vrši se spajanje dva akcionarska društva, gde je AD X sticalac, a AD Y je prenosilac. Oba društva su procenila prinosnu vrednost kapitala, a njihovi pojedinačni bilansi stanja su dati u nastavku:

Pozicija	Bilans st. AD X	Bilans st. AD Y	Zbirni bilans stanja	Eliminacija	Konsolidovani bilans stanja
Stalna imovina	1.000.000	338.000			
Tekuća imovina:	510.000	120.000			
Zalihe	226.000	70.000			
Potraživanja:	92.000	23.000			
1. Potraž. od AD Y	17.000	0			
2. Druga potraživ.	75.000	23.000			
Kratk. fin. plasmani:	162.000	19.000			
1. KFP od AD Y	53.000	0			
2. Drugi KFP	109.000	19.000			
Gotovina	30.000	8.000			
Odlož. pores. sred.	190.000	42.000			
Σ AKTIVA	1.700.000	500.000			
Kapital:	650.000	150.000			
Prin. vredn. kapitala	650.000	150.000			
Emisiona premija	0	0			
Dugoročna rezervis. i obaveze:	726.000	324.000			
Dugoročni krediti	226.000	147.000			
Kratk. finan. obavez:	120.000	84.000			
1. KFO ka AD X	0	53.000			
2. Ostale KFO	120.000	31.000			
Obav. iz poslovanja:	280.000	63.000			
1. Obaveze ka AD X	0	17.000			
2. Ostale OIP	280.000	46.000			
Ostale obaveze	100.000	30.000			
Odlož. por. obaveze	324.000	26.000			
Σ PASIVA	1.700.000	500.000			

Zadaci:

- Sastaviti zbirni bilans stanja i konsolidovani bilans stanja.
- Utvrditi kurs akcija, ako AD X ima 250, a AD Y 300 akcija.
- Utvrditi obim zamene akcija.
- Sastaviti bilans spajanja (bilans stanja sticaoca).

4. Primer za izradu: Bilans izdvajanja uz pripajanje

DOO "Meteor" ima četiri vlasnika koji poseduju udele u kapitalu u odnosu:

- Član DOO Vesić 20%
- Član DOO Inić 30%
- Član DOO Erić 40%
- Član DOO Bojić 10%

Svi članovi su saglasni da se izvrši statusna promena izdvajanja dela društva (Inić i Bojić) koje će se pripojiti AD "Invest". Bilans stanja DOO "Meteor" pre statusne promene izgleda:

Bilans stanja DOO "Meteor" pre izdvajanja	
I) STALNA IMOVINA:	1.546.000
- Zemljište	500.000
- Građevinski objekti	876.000
- Postrojenja i oprema	150.000
- Patenti i licence	20.000
II) TEKUĆA IMOVINA:	554.000
- Tekući račun	14.000
- Zalihe materijala	110.000
- Zalihe nedovršene proizvodnje	80.000
- Zalihe gotovih proizvoda	140.000
- Potraživanja od kupaca	210.000
Σ AKTIVA	2.100.000

I) KAPITAL:	1.038.000
- Udeli članova DOO	900.000
- Revalorizacione rezerve	45.000
- Neraspoređena dobit ranijih godina	93.000
II) OBAVEZE:	1.062.000
- Dugoročna rezervisanja	255.000
- Dugoročne obaveze po kreditima	630.000
- Kratkoročne finansijske obaveze	177.000
Σ PASIVA	2.100.000

Po planu izdvajanja, celini koja će se izdvojiti iz DOO "Meteor" pripašće imovina, obaveze i kapital u odnosu:

Građevinski objekti	30%	Tekuća imovina	Srazmerno udelima vlasnika izdvojene celine (Inić i Bojić)
Postrojenja i oprema	25%	Kapital i udeli	
Patenti i licence	100%	Obaveze	

Pošto je zemljište lako deljiva fizička celina, ono će biti podeljeno u takvoj srazmeri da se postigne ravnoteža u deobnom bilansu.

Nakon izvršenog vanrednog inventarisanja, izvršena je procena fer vrednosti imovine DOO "Meteor":

Fer vrednost imovine DOO "Meteor"	
- Zemljište	650.000
- Građevinski objekti	850.000
- Postrojenja i oprema	140.000
- Patenti i licence	35.000

- Tekući račun	14.000
- Zalihe materijala	105.000
- Zalihe nedov. proizvodnje	90.000
- Zalihe gotovih proizvoda	125.000
- Potraživanja od kupaca	211.000

Zadaci:

1. Sastaviti deobni bilans na dan vanrednog inventarisanja.
2. Proknjižiti kroz Dnevnik DOO "Meteor" izdvojenu celinu koja će pripasti AD "Invest" koristeći knjigovodstvenu vrednost kao osnovicu.
3. Sastaviti bilans DOO "Meteor" nakon okončanja statusne promene izdvajanja.
4. Koristeći fer vrednost kao osnovicu, sastaviti bilans izdvojene celine nakon okončanja statusne promene.
5. Izračunati finansijski položaj društva pre/posle izdvajanja i izdvojene celine.

5. Primer za izradu: Saniranja sa privlačenjem likvidnih sredstava

Uprošćeni bilans stanja akcionarskog društva „Fidex“ na dan 31.07. tekuće godine izgleda:

AKTIVA	BILANS STANJA „FIDEX“ AD		PASIVA
Imovina	Iznos	Izvori imovine	Iznos
Stalna imovina	12.030	Akcijski kapital	14.000
Tekući račun	85	Zakonske rezerve	1.500
Zalihe	9.870	Slobodne rezerve	720
Potraživanja	2.505	Rezervisanja	600
Gubitak	3.440	Obaveze	11.110
	27.930		27.930

Zadaci:

Pošto sastavljanje pravog bilansa otvaranja sanacije pretpostavlja otkrivanje svih rezervi, uprava AD je sprovela ponovnu procenu imovine i dugova, kojom je utvrđeno:

- 1) Stalna imovina je potcenjena za 2.260 RSD.
- 2) Kako bi se pospešila zastala prodaja, izvršeno je smanjenje prodajnih cena koje je uslovalo vanredni otpis vrednosti zaliha gotovih proizvoda za 40% njihove vrednosti.
- 3) Zbog toga što su propali razlozi formiranja rezervisanja, bilansni iznos od 600 RSD treba preneti u prihode.
- 4) Poverioci su prihvatili predlog da svoja potraživanja prema AD „Fidex“ umanje za 10%.

Odlukom o saniranju AD kojom treba da se eliminiše bilansni gubitak i popravi likviditetni položaj AD, utvrđene su sledeće sanacione mere:

- a) Izvršiće se knjiženje efekata ponovne procene, što pretpostavlja sastavljanje privremenog bilansa otvaranja sanacije na kontima Glavne knjige.
- b) Akcionari su prihvatili gotovinsku doplatu u visini od 20% nominalne vrednosti posedovanih akcija AD.
- c) Izvršiće se eliminisanje bilansnog gubitka na teret rezervi otkrivenih ponovnom procenom, gotovinskih doplata akcionara, kao i na teret slobodnih rezervi (tj. na teret k-ta *Saniranja*).
- d) Eventualni višak dobitka sa saniranje preneće se na zakonske rezerve.
- e) Nakon sprovedenih sanacionih mera, sastaviti Završni bilans saniranja na dan 31.07. tekuće godine.

6. Primer za izradu: Saniranja prestrukturiranjem aktive i pasive

Izvršiti saniranje „Majur“ AD radi uspostavljanja finansijske ravnoteže koristeći obe varijante:

- 1) Saniranje putem prestrukturiranja aktive:
 - Prodato je građevinski objekat za 330.000 RSD (sadašnja vrednost 350.000).
 - Prodato su sva učešća u kapitalu za 310.000 RSD (nominalna vrednost 300.000).
- 2) Saniranje putem prestrukturiranja pasive:
 - Deo poverilaca „Majur“ AD prihvata konverziju svojih kratkoročnih potraživanja u dugoročna u iznosu od 630.000 RSD.

AKTIVA		BILANS STANJA „MAJUR“ AD		PASIVA	
Imovina	Iznos	Izvori imovine	Iznos		
Građevinski objekti	1.000.000	Kapital	1.200.000		
Postrojenja i oprema	800.000	Dugoročne obaveze	1.100.000		
Učešća u kapitalu	300.000	Kratkoročne obaveze	850.000		
Tekući račun	150.000				
Zalihe	700.000				
Potraživanja	200.000				
	3.150.000				3.150.000

Zadaci:

- Sastaviti bilans finansijskog saniranja koristeći varijantu prestrukturiranja aktive.
- Sastaviti bilans finansijskog saniranja koristeći varijantu prestrukturiranja pasive.
- Oceniti koja varijanta saniranja dovodi do boljeg finansijskog položaja „Majur“ AD.

7. Primer za izradu: Dobrovoljna likvidacija

Postavka:

AKTIVA			Zaključni bilans stanja poslovnog subjekta za koje se otvara likvidacija			PASIVA		
1.	Građevinski objekti	180.000	1.	Osnovni kapital	155.000			
2.	Postrojenja i oprema	70.000	2.	Rezerve	10.000			
3.	Tekući račun	20.000	3.	Dugoročni krediti	115.000			
4.	Zalihe materijala	110.000	4.	Kratkoročni krediti	95.000			
5.	Zalihe gotovih proizvoda	50.000	5.	Dobavljači	85.000			
6.	Potraživanja	40.000	6.	Obaveze po izd. menicama	15.000			
7.	PDV u primljenim fakturama	30.000	7.	PDV u izdatim fakturama	25.000			
	AKTIVA	500.000		PASIVA	500.000			

Procenjene likvidacione vrednosti su:

- Građevinski objekti	185.000
- Potrojenja i oprema	60.000
- Tekući račun	20.000
- Zalihe materijala	130.000
- Zalihe gotovih proizvoda	45.000
- Potraživanja	38.000
- PDV u primljenim fakturama	30.000
- Dugoročni krediti	115.000
- Kratkoročni krediti	95.000
- Dobavljači	85.000
- Obaveze po izdat. menicama	15.000
- PDV u izdatim fakturama	25.000
- Troškovi likvidacije	5.000

Zadaci:

- Izračunati kapitalni dobitak / gubitak.
- Sastaviti Početni likvidacioni bilans.
- Izračunati kapital u Zaključnom likvidacionom bilansu ako važi:
 - Imovina iskazana u početnom likvidacionom bilansu u celosti je unovčena.
 - Zbog privremene otplate, obaveze prema dobavljačima su smanjene za 15.000 RSD.
 - Zbog privremene otplate, banka je smanjila svoja potraživanja za 3.000 RSD po osnovu kratkoročnog kredita, odnosno za 5.000 RSD po osnovu dugoročnog kredita.
 - Ostale obaveze isplaćene su po iznosima iz početnog likvidacionog bilansa.
- Sastaviti Zaključni likvidacioni bilans.

8. Primer za izradu: Stečaj sa bilansima poravnanja

Postavka:

Bilans stanja pred podnošenje plana reorganizacije izgleda:

AKTIVA		Bilans stanja na dan početka postupka reorganizacije		PASIVA	
A.	Stalna imovina	82.000	A.	Kapital	23.000
B.	Tekuća imovina:	79.000	B.	Obaveze:	138.000
1.	Gotovina	2.000	1.	Dugoročne obaveze	35.000
2.	Zalihe	18.000		- ulaze u poravnanje	27.000
3.	Kupci	56.000		- ne ulaze u poravnanje	8.000
4.	Ostala potraživanja	3.000	2.	Kratkor. finan. obaveze	29.000
			3.	Ostale kratkor. obaveze	74.000
				- ulaze u poravnanje	63.000
				- ne ulaze u poravnanje	11.000
	AKTIVA	161.000		PASIVA	161.000

Konstatovani su sledeći skriveni gubici:

- Stalna imovina je precenjena za 4.000 RSD.
- Knjigovodstvena vrednost zaliha prevazilazi tržišnu vrednost za 2.500 RSD.
- Potraživanja prema kupcima nenaplativa su u iznosu od 15.000 RSD.
- Neproknjižene zatezne kamate koje je dobavljač zaračunao iznose 8.500 RSD.

UKUPNO SKRIVENI GUBICI: 30.000 RSD

Zadaci:

1. Sastaviti početni bilans poravnanja i izračunati stopu pokrivenosti obaveza prema poveriocima koji učestvuju u poravnanju.
2. U toku postupka reorganizacije, nastali su sledeći poslovni događaji:
 - a. Banka kod koje postoje obaveze za dugoročni kredit, saglasna je da se njena potraživanja u visini od 8.000 RSD konvertuju u kapital.
 - b. Zaposleni koji potražuju po osnovu isplate minimalnih neto zarada u visini od 11.000 RSD, prihvataju da se njihova potraživanja konvertuju u kapital.
 - c. Trošak reorganizacije iznosi 5.875 RSD.
 - d. Obaveze koje ulaze u poravnanje otpisati sa 25%.
3. Sastaviti zaključni bilans poravnanja.
4. Oceniti uspešnost poravnanja poređenjem početnog i zaključnog bilansa poravnanja putem koeficijenta finansijske stabilnosti i koeficijenta zaduženosti.

9. Primer za izradu: Konsolidovani bilans stanja i bilans uspeha

Postavka:

Matično društvo „Star“ izrađuje konsolidovani bilans stanja i uspeha prema sledećim podacima:

Konto	Bilansna pozicija	Matično društvo	Zavisno društvo
301	Udeli d.o.o.	100.000	30.000
321	Rezerve	16.000	2.000
322			
330			
340	Neraspoređena dobit	4.000	500
341			
040	Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	30.000	-
043	Dugoročni plasmani zavisnim pravnim licima	11.000	-
411	Dugoročne obaveze prema matičnom prav. licu	-	11.000
043	Dugoročni plasmani zavisnim pravnim licima	11.000	-
411	Dugoročne obaveze prema matičnom prav. licu	-	14.000
043	Dugoročni plasmani zavisnim pravnim licima	11.000	-
411	Dugoročne obaveze prema matičnom prav. licu	-	9.500
600	Prihodi od prodaje robe povezanim prav. licima	-	45.000
604	Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	80.000	20.000
501	Nabavna vrednost prodane robe	70.000	60.000
610	Prihodi od prodaje proizvoda povezanim prav. l.	90.000	-
614	Prihodi od prodaje proizvoda na dom. tržištu	800.000	300.000
	Povećanje vrednosti zaliha učinaka	1.100	-
	Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	-	1.800
511	Troškovi materijala za izradu	450.000	150.000
5100	Zalihe sirovina i osnovnog materijala	330.000	120.000

Zadaci:

1. Izvršiti konsolidovanje kapitala, učešća, plasmana, obaveza, prihoda i rashoda matičnog i zavisnog društva.
2. Kod trgovinskog društva izračunati: interni dobitak od prodaje robe povezanom licu i stopu internog dobitka.
3. Kod proizvodnog društva izračunati: interni dobitak od prodaje proizvoda povezanom licu ako troškovi prodatih proizvoda i usluga, prema podacima pogonskog obračuna sa konta 980, iznose 890.000 RSD. Izvršiti raspored internog dobitka od prodaje proizvoda povezanom pravnom licu, ako su zalihe učinaka grupe 520.000 RSD.